

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Затверджено
на засіданні кафедри
маркетингу, комерційної діяльності
та економічної теорії
прот. № 1 від 01.09.2025 р

СИЛАБУС

МАКРОЕКОНОМІКА

2025-2026 навч.рік

Галузь знань	– 07 Управління та адміністрування
Спеціальність	– 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітня програма	– Управління фінансами, банківська справа та страхування
Освітній рівень	– перший (бакалавр)
Цикл підготовки	– професійний
Кількість кредитів ЄКТС	– 5
Семестр	– 4
Сторінка курсу в MOODLE	– https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=11087
Лектор курсу – Каменева Наталія Миколаївна (канд. економ. наук, доцент)	
Профайл викладача – https://kart.edu.ua/staff/kameneva-natalija-mikolaiivna	
Контакти викладача (e-mail) – kamenevann343@gmail.com	
Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – http://rasp.kart.edu.ua/	
Додаткові інформаційні матеріали: http://lib.kart.edu.ua	
Консультації з питань вивчення дисципліни – кожен четвер з 13:00 – 14:00	

Метою курсу є визначення стану національної економіки, обґрунтувати основні напрямки економічної політики держави, вміти визначити причини криз в економіці та шляхи їх подолання, вміти організувати грошовий обіг, забезпечити стабільність грошової одиниці, правильно обґрунтувати фінансову, податкову, бюджетну політику держави і в підсумку вибрати модель економічного розвитку, яка на сьогодні є найважливішою з проблем макроекономічного розвитку країни.

Курс має на меті сформувати та розвинути такі компетентності студентів:

Заплановані загальні компетентності (ЗК):

- ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
- ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.
- СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.
- СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система, страхування та фондовий ринок).
- СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.
- СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Програмні результати навчання (ПР)

- ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
- ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.
- ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів

домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи, страхування та фондового ринку.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Якщо вас цікавить великомасштабні (у масштабах всього суспільного виробництва) економічні процеси і явища, на відміну від предмета мікроекономіки, де вивчаються питання діяльності малих економічних одиниць, насамперед, фірм (підприємств) – Вам необхідно обов'язково познайомитись з цим курсом. Макроекономіка вивчає сфери і галузі національної економіки, господарські зв'язки між ними. Результатом макроекономічних досліджень є поглиблення знань про економіку, механізми її розвитку. Закони, виявлені на основі аналізу макроекономічних моделей, розкривають взаємозв'язок, суттєву залежність між різними економічними показниками (змінними). Основними законами макроекономіки є:

- Закон макроекономічної рівноваги;
- Закон вартості;
- Закон попиту та пропозиції;
- Закон саморегулювання макроекономічних процесів;
- Закон спадної граничної продуктивності;
- Закон спадної граничної корисності.

Від здобувачів очікується: базове розуміння економіки, а також обізнаність в питаннях національної економіки в цілому.

Команда викладачів і ваші колеги будуть готові надати будь-яку допомогу з деякими з найбільш складних аспектів курсу по електронній пошті, на форумі і особисто - у робочий час.

Огляд курсу

Цей курс, який вивчається з вересня по грудень, дає студентам розуміння загально-ного стану та структури економіки, закономірностей національної економіки, її руху та народногосподарських пропорцій з відповідним виробленням рекомендацій для держав-них органів влади, які формують державну економічну політику.

Схема курсу:

1. Лекції;
2. Додаткова література;
3. Обговорення в аудиторії;
4. Індивідуальні консультації;
5. Іспит.

Кількість кредитів ECTS – 5.

Лекції – 30 годин.

Практики – 30 годин.

Самостійна робота – 90 годин.

Курс складається з однієї лекції на тиждень і одного практичного заняття на тиждень. Він супроводжується текстовим матеріалом, індивідуальними завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання протягом обговорень в аудиторії.

Макроекономіка / схема курсу

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Довідковий матеріал	
	Обговорення в аудиторії	
	Індивідуальні завдання	
	Індивідуальні консультації	
	Іспит	

Практичні заняття курсу передбачають виконання індивідуальних завдань. Проект фіналізується короткою роботою. Виконання завдання супроводжується зануренням у суміжні дисципліни, що доповнюють теми, та формує у студента інформаційну та комунікативну компетентності.

Методи навчання

Словесний метод (лекція, дискусія), практичний метод (практичні заняття), робота з навчально-методичною літературою, самонавчання.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua>), включаючи навчальний план, лекційні матеріали, презентації, завдання та правила оцінювання курсу)

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції. Ви повинні бути готовими до дискусій та мозкових штурмів – ми хочемо знати, що ви думаєте!

Теми курсу

- Тема 1.** Макроекономіка як наука.
Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.
Тема 3. Ринок праці.
Тема 4. Товарний ринок.
Тема 5. Грошовий ринок.
Тема 6. Інфляційний механізм.
Тема 7. Споживання домогосподарств.
Тема 8. Приватні інвестиції.
Тема 9. Сукупні витрати і ВВП.
Тема 10. Економічна динаміка.
Тема 11. Держава в системі макроекономічного регулювання.
Тема 12. Зовнішньоекономічна діяльність.

Лекції та практичні заняття

І семестр . Для денної форми навчання

Тиж - день	Кільк. годин	Тема лекції	Кільк. годин	Тема практичних занять
1	2	Тема 1. Макроекономіка як наука.		Тема 1. Макроекономіка як наука.
2,3	4	Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.	2	Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.
4	2	Тема 3. Ринок праці.	2	Тема 3. Ринок праці.
5	2	Тема 4. Товарний ринок.	2	Тема 4. Товарний ринок.
6,7	4	Тема 5. Грошовий ринок.		Тема 5. Грошовий ринок.
		Модульний контроль №1		Модульний контроль №1
8	2	Тема 6. Інфляційний механізм.		Тема 6. Інфляційний механізм.
9	2	Тема 7. Споживання домогосподарств.	3	Тема 7. Споживання домогосподарств.
10	2	Тема 8. Приватні інвестиції.	2	Тема 8. Приватні інвестиції.
11	2	Тема 9. Сукупні витрати і ВВП	2	Тема 9. Сукупні витрати і ВВП
12	2	Тема 10. Економічна динаміка.		Тема 10. Економічна динаміка.
13	2	Тема 11. Держава в системі макроекономічного регулювання.		Тема 11. Держава в системі макроекономічного регулювання.
14	2	Тема 12. Зовнішньоекономічна діяльність.		Тема 12. Зовнішньоекономічна діяльність.
Модульний контроль №2				
Іспит з дисципліни				

Для заочної форми навчання

Тижень	Кількі	Тема лекції	Кількі	Тема лабораторних, практичних, семінарських занять
1	2	3	4	5

2	Макроекономіка як наука. Макроекономічні показники в системі національних рахунків	4	Макроекономіка як наука. Макроекономічні показники в системі національних рахунків
2	Ринок праці та безробіття. Грошовий ринок та інфляційний механізм.	2	Ринок праці та безробіття. Грошовий ринок та інфляційний механізм.
Іспит з дисципліни			

Правила оцінювання

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ зі змінами та доповненнями – <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/pologennya-pro-kontrol-ta-ocinuvannya-2015.pdf>

Види контролю: поточний, модульний, підсумковий.

Методи контролю: виконання практичних завдань (усне і письмове опитування), відповіді на тестові завдання за темами курсу, тестовий модульний контроль, іспит.

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота	<35	F

	(повторне вивчення модуля)		
--	----------------------------	--	--

Завдання на самостійну роботу:

- Студентам необхідно виконати індивідуальне завдання впродовж семестру. За вчасне та вірне виконання завдання нараховується **25 балів до поточного модульного контролю**. За невиконане завдання бали не нараховуються. Необхідний обсяг виконання завдання складає 50% на перший модульний контроль і 100% на другий модульний контроль. Перебіг поточного виконання завдання та питання для обговорення надсилаються на e-mail викладача або перевіряються ним особисто.
- Студенти мають прорецензувати одну роботу іншого студента або групи впродовж семестру очно та висловити свої критичні зауваження.

	Теми завдань
1	Моделі змішаної економіки
2	Основні методологічні принципи системи національних рахунків
3	Особливості державного регулювання ринку праці в Україні
4	Механізм функціонування ринку праці: класична теорія, кейнсіанська теорія, теорія гнучкого ринку праці
5	Маржиналістська теорія економічного зростання
6	Інвестиційний клімат України
7	Макроекономічний кругообіг в умовах ринку
8	Фіскальна політика та бюджетний дефіцит
9	Способи збалансування державного бюджету. Джерела фінансування бюджетного дефіциту
10	Види банківських систем
11	Класична теорія макроекономічного регулювання.
12	Основні положення кейнсіанської теорії макроекономічного регулювання
13	Міжнародні фінансово-економічні організації
14	Протекціонізм і вільна торгівля

Відвідування лекцій:

Бали за цю складову нараховуються взагалі, якщо студент не відвідував більш 50% лекційних занять у модулі без поважних причин.
Максимальна сума становить 10 балів.

Ступінь залученості:

Мета участі в курсі – залучити вас до дискусії, розширити можливості навчання для себе та своїх однолітків та дати вам ще один спосіб перевірити свої погляди на питання з макроекономіки. Участь буде оцінюватися на основі кількості та вірності ваших відповідей. Питання, хоча й заохочуються, однак не оцінюються в цьому блоці. Ми

намагаємося надати всім студентам рівні та справедливі можливості для підвищення власною залученості. **Максимальна сума становить 10 балів.**

Практичні заняття:

Оцінюються за відвідуваннями (до 3 балів), ступенем залученості (до 7 балів) та стислою презентацією виконаного завдання (до 5 балів). Ступінь залученості визначається участю у роботі дискусійного клубу з питань макроекономіки. **Максимальна сума становить 15 балів.**

Модульне тестування:

Оцінюються за вірними відповідями на тестові модульні питання (20 питань в тесті, кожна вірна відповідь оцінюється в 2 бали). **Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.**

Іспит:

- Студент отримує іспит за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає підсумковий бал. Якщо студент не погоджується із запропонованими балами він може підвищити їх на іспиті, якщо, бал дозволяє перездачу - Д (69-74), або В (82- 89) .

Команда викладачів:

Каменева Наталія Миколаївна (<https://kart.edu.ua/staff/kameneva-natalija-mikolaivna>) – лектор з економічної теорії , макроекономіки в УкрДУЗТ. Отримала ступінь к.е.н. зі спеціальності 08.00.01 - «Політична економія» у 1995 р., доцент за кафедрою економічної теорії з 2002 р.

Напрямки наукової діяльності: місце та роль економічної теорії у формуванні економічного мислення та взаємозалежність принципів раціонального мислення з одвічними цінностями людства ,соціальна структура в умовах ринкової економіки, глобальна економіка.

Косич Марина Василівна (<https://kart.edu.ua/staff/kosich-marina-vasilivna>) – лектор з питань економічної теорії в УкрДУЗТ. Отримала ступінь к.е.н. за спеціальністю 08.01.01 – «Економічна теорія» в Харківському національному університеті ім. В.Н. Каразіна у 2005 році. Напрямки наукової діяльності: природні монополії.

Александрова Олена Юріївна (<https://kart.edu.ua/staff/aleksandrova-olena-juriiivna>)- лектор з економічної теорії в УкрДУЗТ. Отримала ступінь к.е.н. за спеціальністю 08.00.03-«Економіка та управління національним господарством» у 2018 р.

Напрямки наукової діяльності : державне регулювання механізму забезпечення економічної безпеки регіонів.

Програмні результати навчання

Після вивчення курсу з макроекономіки, студенти повинні вміти: обчислювати основні макроекономічні показники; оцінювати ефективність економічної політики держави - оперувати макроекономічними показниками з метою створення реальної картини економічного стану країни; - відрізняти номінальні показники від реальних та потенційних, синхронні показники від запіздуючих та випереджаючих; - розуміти принципи та вміти самостійно розраховувати індекси цін, - аналізувати причини інфляції, діючі її механізми та антиінфляційні заходи, до яких треба вдатися з метою зрозуміти, чого очікувати та як мінімізувати ризики; - бачити виклики структурних зрушень в економіці та супутні загрози зникнення професій, можливого безробіття; - вміти оцінювати ступінь інтегрованості країни в міжнародний економічний простір, привабливість та перспективність окремих ринків, раціонально оцінювати конкурентні переваги та слабкі сторони своєї країни та компанії на міжнародній арені; оцінювати ефективність економічної політики держави

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням:

<https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультиватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти доступне за посиланням: https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/poloz_zap_plagiat.pdf

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з

обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>